Lietas arhīva Nr. A42-01606-18/23
ECLI:LV:ADRJRIT:2018:1017.A420160618.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 17.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese R.Migla,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteicējas /pers. A/ (*/persona A svešvalodā/*) pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2018.gada 25.janvāra lēmuma Nr.31.1-22.7/367 atcelšanu,

Aprakstošā daļa

[1] Ar pieteicējas /pers. A/ (*/persona A svešvalodā/*) vārdā noformētu 2015.gada 27.oktobra muitas deklarāciju IM A Nr.151M00021006828854 (turpmāk – deklarācija) tika izlaista brīvā apgrozībā lietota 2012.gada izlaiduma automašīnu „/auto marka A/", dzinēja tilpums 2179 cm³, /šasijas numurs/ (turpmāk – automašīna vai prece), kā personiskā manta, kuru fiziska persona ieved, pārceļoties no pastāvīgās dzīvesvietas Krievijā (trešajā valstī) uz pastāvīgu dzīvesvietu Eiropas Kopienā (Latvijā), piemērojot ievedmuitas nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa atbrīvojumu.

Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests vai atbildētājs) Muitas pārvalde veica deklarācijas datu atbilstības pārbaudi, lai pārliecinātos par muitas procedūras piemērošanas brīdī deklarēto datu atbilstību normatīvo aktu prasībām saistībā ar ievedmuitas nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa atbrīvojuma piemērošanu (turpmāk – pārbaude).

Pārbaudē konstatēts, ka deklarācijā norādītajai automašīnai nepamatoti piemērots ievedmuitas nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa atbrīvojums saskaņā ar Padomes 2009.gada 16.novembra regulu Nr.1186/2009, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumus no muitas nodokļiem (turpmāk – Regula Nr.1186/2009).

Ar dienesta Muitas pārvaldes direktora vietnieka 2017.gada 2.oktobra lēmumu Nr.27.4.5-5/13238 (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicējai pēc pārbaudes papildu nomaksai budžetā noteica muitas nodokli 3000 *euro*, saistībā ar to nokavējuma naudu 119,29 *euro,* kā arī pievienotās vērtības nodokli 6930 *euro* un saistībā ar to nokavējuma naudu 2446,29 *euro*.

Izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, ar dienesta ģenerāldirektores 2018.gada 25.janvāra lēmumu Nr.31.1-22.7/367 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2018.gada 19.februārī saņemts pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu, kurā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[2.1] Automašīna faktiski nav laista brīvajā apgrozībā Eiropas Savienībā un joprojām atrodas tā izcelsmes valstī (Krievijā), līdz ar to nerodas pienākums maksāt nodokli. Izskatot sūdzību, kā arī pieņemot pārsūdzēto lēmumu, minētais netika ņemts vērā. Dienests nepareizi interpretējis notikušā apstākļus.

[2.2] Automašīna netika reģistrēta un lietota Eiropas Savienības teritorijā, jo tā neatbilda vides un ekoloģiskajām prasībām.

[2.3] Pieteicēja neveica automašīnas atsavināšanu Regulas Nr.1186/2009 izpratnē, jo tā netika pārdota Eiropas Savienībā. Muitas iestādes rīcībā nevar būt informācija, ka automašīna būtu izmantota citiem mērķiem jaunajā pastāvīgajā dzīvesvietā, kas dotu pamatu ievedmuitas nodokļa un PVN nodokļa apmaksai. Iztulkojot Regulas Nr.1186/2009 8.panta 1.punkta noteikumus, jāņem vērā, ka noteikumos ietvertais aizliegums ir saistīts ar Eiropas Savienības teritoriju, nevis trešajā valstī atsavināto transportlīdzekli.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemtajā paskaidrojumā dienests pieteikumu uzskata par nepamatotu, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto un papildus paskaidro turpmāk minēto.

[3.1] Veicot pārbaudi tika konstatēts, ka pieteicēja neievēroja Regulas Nr.1186/2009 8.panta 1.punkta un 126.panta nosacījumus. No pieteicējas sniegtajiem paskaidrojumiem un iesniegtajiem dokumentiem konstatējams, ka pieteicēja 2016.gada 22.jūlijā, tas ir, deviņus mēnešus pēc automašīnas ievešanas Latvijā, nepaziņojot muitas iestādēm, pārdeva automašīnu Krievijā reģistrētai personai. Turklāt, automašīnas izvešana no Eiropas Savienības muitas teritorijas dokumentāri nav apstiprināta. Līdz ar to dienests pamatoti secināja, ka deklarācijā deklarētajai automašīnai nepamatoti piemērots ievedmuitas nodokļa atbrīvojums saskaņā ar Regulas Nr.1186/2009 pirmo nodaļu un PVN atbrīvojums saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 53.panta trešo daļu.

[3.2] Pēc dienesta pieprasījuma Ceļu satiksmes drošības direkcija 2017.gada 18.decembra vēstulē informēja, ka automašīnai, kuru uzrādīja pieteicēja, tika veikta agregātu numuru salīdzināšana, un datu bāzē nav reģistrēti atteikumi reģistrēt Eiropas Savienībā minēto automašīnu. Līdz ar to nav pamatots pieteicējas arguments, ka automašīna netika reģistrēta Eiropas Savienības teritorijā, jo tā neatbilda vides un ekoloģiskajām prasībām.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo daļu lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējot lietas materiālus kopsakarā ar tiesību normām, tiesa secina, ka pieteikums ir daļēji apmierināms.

[6] Atbilstoši Padomes 1992.gada 12.oktobra Regulas (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (turpmāk – Muitas kodekss) 79.pantam preču laišana brīvā apgrozībā nozīmē tirdzniecības politikas pasākumu piemērošanu, pārējo ar preču ievešanu saistīto formalitāšu izpildi un jebkādu likumā noteikto nodokļu uzlikšanu.

Ar Regulu Nr.1186/2009 tiek norādīti gadījumi, kad īpašu apstākļu dēļ tiek piešķirts atbrīvojums no ievedmuitas nodokļiem, ja preces laiž brīvā apgrozībā.

Saskaņā ar Regulas Nr.1186/2009 3.pantu un 4.panta b) apakšpunktu ar atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļiem ieved personisko mantu, ko ieved fiziskas personas, kuras pārceļas no pastāvīgās dzīvesvietas trešā valstī uz pastāvīgu dzīvesvietu Kopienas muitas teritorijā, ja personiskā manta paredzēta izmantošanai tādiem pašiem nolūkiem personas jaunajā pastāvīgajā dzīvesvietā.

Regulas Nr.1186/2009 8.panta 1.punkts noteic, kamēr nav beidzies 12 mēnešu termiņš no dienas, kad apstiprināta personiskās mantas ievešana brīvai apgrozībai, personisko mantu, kas ievesta bez nodokļiem, nedrīkst patapināt, ieķīlāt, izīrēt vai atsavināt par atlīdzību vai par brīvu, par to iepriekš nepaziņojot kompetentajām iestādēm.

Savukārt 2.punkts noteic, ka, patapinot, ieķīlājot, izīrējot vai atsavinot personisko mantu pirms 1. punktā minētā termiņa beigām, par to ir jāmaksā ievedmuitas nodoklis pēc likmes, kas ir spēkā šādas patapināšanas, ieķīlāšanas, izīrēšanas vai atsavināšanas dienā, pamatojoties uz mantas veidu un muitas vērtību, kādu kompetentās iestādes apstiprinājušas vai atzinušas šajā dienā.

[7] Lietas materiālos atrodas 2015.gada 27.oktobrī pieteicējas vārdā noformētā deklarācija, ar kuru automašīna pieteikta muitas procedūrai – izlaišana brīvam apgrozījumam. Uz deklarācijas ir atzīme, ka 2016.gada 27.oktobrī „prece izlaista" *(lietas 36.lapa)*.

Lietā nav strīda, ka 2015.gada 27.oktobrī automašīna tika izlaista brīvam apgrozījumam, piemērojot ievedmuitas nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa atbrīvojumu atbilstoši Regulas Nr.1186/2009 nosacījumiem.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja 2016.gada 22.jūlijā, tas ir, deviņus mēnešus pēc automašīnas ievešanas Eiropas Kopienā, ir pārdevusi automašīnu Krievijā reģistrētai personai *(lietas 95.-99.lapa)*.

Atbildot uz dienesta pieprasījumu, pieteicēja norāda, ka 2016.gadā pēc Ceļu satiksmes drošības direkcijas atteikuma reģistrēt automašīnu pastāvīgā uzskaitē, automašīna tika pārdota tās pirkšanas valstī, t.i., Krievijā, un noņemta no uzskaites. Dokumentus, kas apstiprina noņemšanu no uzskaites, iesniegt nevar, jo dzīvo Latvijā *(lietas 88., 89.lapa)*.

Pieteicēja iesniegusi izrakstu no oficiālās Krievijas Ceļu satiksmes drošības direkcijas interneta vietnes par reģistrētu automašīnas īpašnieku maiņu 2016.gada 30.jūlijā *(lietas 91.- 93.lapa)*.

No minētā izriet, ka pieteicēja nav ievērojusi Regulas Nr.1186/2009 8.panta 1.punkta nosacījumus, ka personisko mantu, kas ievesta bez nodokļiem, nedrīkst atsavināt, kamēr nav beidzies 12 mēnešu termiņš no dienas, kad apstiprināta personiskās mantas ievešana brīvai apgrozībai.

[8] Saskaņā ar Muitas kodeksa 204.panta 1.punkta a) apakšpunktu ievedmuitas parāds rodas neizpildot kādu no pienākumiem, ko uzliek ievedmuitas nodoklim pakļaujamo preču pagaidu glabāšana vai tās muitas procedūras izmantošana, kurā tās nodotas. Minētā panta 2. un 3.punkts noteic, ka muitas parāds rodas brīdī, kad pienākums, kura neizpildīšana rada muitas parādu, netiek vairs pildīts. Parādnieks ir persona, kam atkarībā no apstākļiem jāievēro nosacījumi preču nodošanai šajā procedūrā.

Pieteicējai, izlaižot brīvā apgrozījumā automašīnu ar atbrīvojumu no muitas maksājumiem, bija jāievēro nosacījums, ka to nedrīkst patapināt, ieķīlāt, izīrēt vai atsavināt par atlīdzību vai par brīvu, par to iepriekš nepaziņojot kompetentajām iestādēm.

Par to, ka pieteicēja bija informēta par sekām, kas rodas, ja 12 mēnešu termiņā no ievešanas dienas automašīna tiks patapināta, izīrēta vai atsavināta, apliecina pieteicējas 2015.gada 20.oktobra iesniegums muitas iestādei, kurā viņa apņemas par šādu situāciju informēt muitas iestādi un garantē samaksāt nepieciešamos muitas maksājumus *(lietas 37.lapa)*.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka dienests pamatoti pieteicējai aprēķināja muitas nodokli 3000 *euro* (10% x 30 000 *euro*) un pievienotās vērtības nodokli 6930 *euro* (21% x 30 000 *euro*).

[9] Tiesa arī norāda, ka saskaņā ar Muitas kodeksa 206.panta 2.punktu nekāds ievedmuitas parāds nerodas attiecībā uz precēm, kas laistas brīvā apgrozībā ar pazeminātu ievedmuitas nodokļa likmi vai nulles likmi sakarā ar to galapatēriņu, ja šādas preces tiek izvestas vai atkal izvestas ar muitas dienestu atļauju. Tas nozīmē, ka pirms automašīnas atsavināšanas pieteicējai bija jāvēršas muitas iestādē atļaujas saņemšanai automašīnas izvešanai.

[10] Kā jau tika norādīts, saskaņā ar Regulas Nr.1186/2009 8.panta 2.punktu, atsavinot personisko mantu pirms 1. punktā minētā termiņa beigām, par to ir jāmaksā ievedmuitas nodoklis pēc likmes, kas ir spēkā šādas atsavināšanas dienā, pamatojoties uz mantas veidu un muitas vērtību, kādu kompetentās iestādes apstiprinājušas vai atzinušas šajā dienā.

Tas nozīmē, ka muitas parāds rodas nevis ar muitas deklarācijas pieņemšanas brīdi, kā norāda dienests pārsūdzētajā lēmumā, bet brīdī, kad vairs pienākums, kura neizpildīšana rada muitas parādu, netiek vairs pildīts. Regulas Nr.1186/2009 8.pants uzliek pienākumu 12 mēnešus no dienas, kad apstiprināta personiskās mantas ievešana brīvai apgrozībai, to nepatapināt, neieķīlāt, neizīrēt vai neatsavināt par atlīdzību vai par brīvu. Līdz ar to nokavējuma naudu par muitas maksājumiem var sākt aprēķināt tikai ar brīdi, kad Regulas Nr.1186/2009 8.pantā uzliektais pienākums vairs netiek pildīts.

Arī Eiropas Savienības Tiesa norāda, ka, pirmkārt, no Muitas kodeksa 204. panta 1. punkta a) apakšpunkta izriet, ka muitas parāds rodas, neizpildot kādu no pienākumiem, no kuriem ir atkarīga atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļa piemērošana preču ievešanai Savienības teritorijā, un, otrkārt, no jau minētā 204. panta 2. punkta izriet, ka minētais parāds rodas brīdī, kad viens no šiem pienākumiem vairs netiek izpildīts. Turklāt saskaņā ar Muitas kodeksa 215.pantu muitas parāds rodas vietā, kur notiek tie notikumi, kas to rada, vietā, kur ir izdarīts pārkāpums *(sk. 2011. gada 16. jūnija sprieduma lietā C?351/10 Laki 33.punktu)*.

Tādejādi tiesa atzīst, ka dienests nepamatoti muitas nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa nokavējuma naudu ir aprēķinājis no 2015.gada 27.oktobra, kad pieteicējas vārdā automašīna tika deklarēta izlaišanai brīvam apgrozījumam, nevis no dienas, kad automašīna tika atsavināta. Līdz ar to pārsūdzētais lēmums daļā par aprēķināto nokavējuma naudu ir atceļams.

[11] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikumu pilnībā vai daļēji apmierina, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Tiesa konstatē, ka pieteicēja ir samaksājusi valsts nodevu 30,00 *euro (lietas 4.lapa)*.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktam valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc tiesas vai tiesneša nolēmuma stāšanās spēkā Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta

atbildētāja pusē.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251. un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

daļēji apmierināt /pers. A/ (*/persona A svešvalodā/*) pieteikumu.

Atcelt no tā pieņemšanas brīža Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2018.gada 25.janvāra lēmumu Nr.31.1-22.7/367 daļā par aprēķināto muitas nodokļa nokavējuma naudu 119,29 *euro* apmērā un pievienotās vērtības nodokļa nokavējuma naudu 2446,29 *euro* apmērā.

Noraidīt pieteikumu pārējā daļā.

Uzlikt par pienākumu atbildētājai – Latvijas Republikai – atlīdzināt /pers. A/ (*/persona A svešvalodā/*), personas kods /personas kods/, samaksāto valsts nodevu 30 (trīsdesmit) *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā pieņemšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese R.Migla